

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formål og baggrund

Lovforslaget har til formål at fastsætte regler i dansk ret om Den Internationale Havretsdomstols kompetence og om fuldbyrdelse af Domstolens afgørelser i visse sager.

Udenrigsministeren har den 24. januar 2003 fremsat forslag til folketingsbeslutning nr. B 75 om Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982 tillige med den dertil knyttede Aftale af 28. juli 1994 om anvendelse af konventionens kapitel XI samt Danmarks tiltrædelse af Aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol og Protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed.

Havretskonventionen med tilhørende bilag, aftaler og protokoller er medtaget som bilag til beslutningsforslaget og vedlægges ikke dette lovforslag.

Den Internationale Havretsdomstol er i henhold til Havretskonventionen oprettet i 1996 med hovedsæde i Hamborg, Tyskland. Domstolen har navnlig til formål at træffe mellemstatslige afgørelser i tvister mellem de deltagende stater, der har undergivet sig dens kompetence, vedrørende fortolkningen og anvendelsen af konventionen, jf. herved navnlig konventionens kapitel XV.

Under Den Internationale Havretsdomstol er der oprettet en særlig Afdeling for Havbundstvister, der ikke blot som Domstolen træffer mellemstatslige afgørelser, men tillige har kompetence til at afgøre visse tvister af privatretlig karakter vedrørende udnyttelsen af den dybe havbund. Sådanne tvister vil ud over stater blandt andet kunne involvere fysiske og juridiske personer (selskaber mv.), der i medfør af konventionens artikel 153, stk. 2, litra b, og stk. 3, har indgået kontrakt med Den Internationale Havbundsmyndighed om efterforskning og udnyttelse af den dybe havbund, jf. nedenfor under punkt 2.

Afgørelser truffet af Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvister skal i medfør

af artikel 39 i Domstolens statut, jf. Havretskonventionens bilag VI, kunne håndhæves på de deltagende staters territorium på samme måde som domme eller kendelser afsagt af den højeste domstol i den stat, på hvis territorium der søges om håndhævelse.

Med lovforslaget gennemføres den lovgivning, der er nødvendig for at afgrænse Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvisters kompetence overfor danske domstole og for, at Domstolens afgørelser af privatretlig karakter kan tvangsfuldbyrdes i Danmark.

Da Havretskonventionens regler først vil finde anvendelse i forhold til Danmark, når de nødvendige ratifikationsprocedurer er gennemført, foreslås det, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

2. De Forenede Nationers Havretskonvention

FN's Havretskonvention repræsenterer en sammenkrivning, ajourføring og videreudvikling af reglerne for staternes udøvelse af jurisdiktion over havområderne og er resultatet af FN's tredje havretskonference. Konventionen, der trådte i kraft den 16. november 1994, er tiltrådt af 138 stater, mens Aftalen af 28. juli 1994 om anvendelse af Konventionens Kapitel XI er tiltrådt af 107 stater.

Konventionen erstatter mellem de deltagende stater de fire grundlæggende Geneve-konventioner af 29. april 1958 om retsordenen på havene. I forhold til de fire Geneve-konventioner fastsættes der ved Havretskonventionen en udvidelse af grænsen for staternes eneret til at udnytte havbundens, undergrundens og den overliggende vandmasses naturressourcer.

Konventionen beskæftiger sig både med den del af havbunden, der er underlagt kyststaternes jurisdiktion, og med den dybe havbund, som ikke er undergivet nogen enkeltstats jurisdiktion (det såkaldte Område).

Vedrørende kyststaters jurisdiktion fastsætter konventionen søterritoriets maksimale udstrækning til 12 sømil, mens kyststatens suveræne rettigheder med hensyn til fiskeri og udnyttelsen af andre naturressourcer inden for en eksklusiv økonomisk zone ud-